

Korea Klubben
c/o Nanna Falk
Jesper Brochmands Gade 6, 4. tv.
DK-2200 Copenhagen N
Denmark
M : +45 25 78 99 93
E: nf@koreaklubben.dk

www.koreaklubben.dk

Høringsvar til "Helhedsanalyse af det danske adoptionssystem – de strukturelle rammer og tilsynet"

Udgivet af Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, juni 2014

Korea Klubben har med stor interesse læst de dele af helhedsanalysen, som omhandler de strukturelle rammer og tilsynet i det danske adoptionssystem, og ønsker hermed at bidrage med vores bemærkninger.

Det er en positiv udvikling, at vi som voksne adopterede og repræsentant for den største gruppe internationalt adopterede – og ligeledes som en af de ældste og største foreninger af sin slags – inddrages i arbejdet for et mere tidssvarende adoptionssystem i Danmark.

Overordnet synes der at være et manglende fokus på børnenes tarv og de voksne adopterede i analysen og i langt højere grad fokus på adoptionsformidlingen. For Korea Klubben er det af afgørende betydning, at et fremtidigt adoptionssystem varetager barnets tarv og i de tilfælde, hvor adoption sker; det adopterede barn og den voksne adopteredes interesser.

Børn bliver som bekendt voksne, og det er her vigtigt at bemærke, at en adoption ikke afsluttes, når barnet afleveres til nye forældre eller når barnet opnår dansk statsborgerskab. Adoption er en livslang proces, som har betydning i alle livets faser. Analysen bør dermed også omhandle de behov og udfordringer, som opstår for voksne adopterede, f.eks. når de stifter familie, kommer ud på arbejdsmarkedet, ønsker at rejse til deres oprindelsesland og evt. opsøge biologisk familie eller bosætte sig mere permanent.

Analysen påpeger, at den helt centrale udfordring er et faldende antal børn til international adoption. Det kan være svært at følge logikken, da det om noget må anses for at være en positiv udvikling, når det drejer sig om "stigende børnevelfærd" i afgiverlande – og i tråd med Haagerkonventionen; hvor børn først og fremmest skal hjælpes i den familie og det land, de er født i. At det faldende formidlingstal forårsager økonomiske udfordringer for de formidlende organisationer er en helt anden sag.

Med afsæt i de sager der har været bragt frem i offentlighedens lys de senere år, både om kritiske forhold i de danske formidlende organisationer AC Børnehjælp og DanAdopt samt eksempler på højst problematiske forhold i afgiverlande, er der et grundlæggende behov for at gentænke det nuværende system.

Den danske adoptionsformidling

Korea Klubben har som forening ikke nogen principiel holdning til, hvorvidt privat eller statslig organisering bedst sikrer en gennemskuelig, enkel og etisk forsvarlig adoptionsformidling. Med afsæt i ovenstående mener vi dog, at det er nødvendigt med en større grad af statslig involvering og kontrol i forhold til det adoptionsystem, vi har i dag.

Analysen foreslår tre forskellige modeller for den fremtidige adoptionsformidling; den private model, samarbejdsmodellen og den statslige model. Vi mener grundlæggende, at den nuværende organisering og graden af delegation bør ændres til en mere begrænset delegation og en større grad af statslig opgavevaretagelse, hvad enten det er i form af en samarbejdsmodel eller en statslig model.

Samarbejdsmodellen forudsætter en opgavefordeling, hvor staten varetager myndighedsudøvelsen og der etableres én adoptionsformidlende organisation. Idéen om at samle ressourcer og viden i en formidlende organisation med henblik på at skabe en mere solid organisation kunne være et interessant skridt i retning mod en mere enkel adoptionsformidling. På den måde undgår man også en potentiel "uhensigtsmæssig konkurrencesituation" mellem de formidlende organisationer mht. samarbejdsparter og afgiverlande, hvilket vil være ønskværdigt, når det handler om adoption til barnets bedste på et fagligt og etisk forsvarligt grundlag.

I Korea har man i 2009 etableret organisationen KCARE (Korea Central Adoption Resources), nu KAS (Korea Adoption Services) under Ministry of Health and Welfare. Et af målene er bl.a. at udvikle og systematisere post adoption services (PAS) fra centralt hold og servicere de mange adopterede, der vender tilbage og søger informationer om deres baggrund og biologiske familie. I praksis er der dog opstået en lang række udfordringer, da de koreanske formidlende organisationer ikke har interesse i at frigive og dele de ønskede informationer med KAS.

Samarbejdet med afgiverlande

Analysen anbefaler, at der reduceres i antallet af afgiverlande, som Danmark samarbejder med, men ikke begrænset til andre konventionslande. Som udgangspunkt mener Korea Klubben, at Danmark kun skal samarbejde med lande, der har tiltrådt Haagerkonventionen og evt. FN's Børnekonvention. Når det er afgiverlandets ansvar at fastslå, at det ikke er muligt at gennemføre en national adoption og barnet har "behov for hjælp gennem international adoption", mener vi, at man bør stille de højeste krav for at sikre etisk forsvarlige adoptioner.

Skærpet kontrol og krav til vurderingen af afgiverlande og dermed en mere fokuseret indsats i færre lande med tidsbegrænsede godkendelser til samarbejde og tidsbegrænsede godkendelser af nye samarbejdsparter fremstår som relevante tiltag for en mere kompetent adoptionsformidling.

Det nævnes flere steder i analysen, at samarbejdet med afgiverlande er baseret på en gensidig tillid til, at det enkelte land varetager sine forpligtelser. Praksis viser, at det er nødvendigt med en større grad af statslig involvering og kontrol i forhold til i dag. Det er ikke nok, at landene på papiret er enige om at overholde (principperne i) Haagerkonventionen med barnets tarv som omdrejningspunkt, der skal konkrete tiltag bag ordene, og Danmark bør tilskynde denne proces i afgiverlandene.

Vi mener også, at man i udvælgelsen af afgiverlande bør se på udviklingen af PAS, programmer og støtte for adopterede, der ønsker at rejse til deres oprindelsesland og evt. opsøge biologisk familie. Selv om en del lande ikke har ressourcer til at udvikle særskilte PAS programmer, mener vi, at det bør være et indsatsområde, så de voksne adopterede tænkes ind tidligt i adoptionsprocessen.

Det estimeres, at mellem 3.000-4.000 koreanske adopterede rejser til Korea hvert år for at opleve landet, deltage på sponsorerede programmer, sommer schools, søge biologisk familie, studere, arbejde, lære sproget, bosætte sig mere permanent etc. Selv om Korea først underskrev Haagerkonventionen i maj i år, viser al erfaring, at behovet for PAS er til stede.

Adoption og humanitært hjælpearbejde

Det er positivt, at analysen lægger op til i højere grad at adskille humanitært arbejde og adoptionsformidling fremadrettet. Korea Klubben er af den holdning, at adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde så vidt muligt skal holdes adskilt for at undgå sammenblanding af interesser.

I tråd med analysen bør det ikke være muligt for de formidlende organisationer at yde humanitært hjælpearbejde via AC Børnehjælps projektafdeling og DanAid, selv om det er særskilte afdelinger med krav om administrativ, økonomisk og personalemæssigt adskillelse fra adoptionsformidlingen.

Praksis viser, at uønsket adfærd opstår, så snart der er økonomiske interesser involveret. Der bortadopteres f.eks. fortsat børn fra velstående lande som Korea, hvor det ikke længere kun er et spørgsmål om økonomi, men også i høj grad kultur, traditioner og normer. Det kan her vække bekymring, at mange hjem for ugifte mødre drives af adoptionsformidlende organisationer, der reelt set ikke tilbyder alternativer til adoption.

Det bør på alle måder forebygges, at donationer og børnehjælpsarbejde medvirker til at gøre lande afhængige af den økonomiske gevinst ved international adoption og dermed risikerer at stå i vejen for, at børnevelværd eller hjælp til enlige mødre udvikles i de pågældende lande. Dette er jo netop i modstrid med præmissen for international adoption.

Skærpet tilsyn

Hvordan tilsynet konkret skal tilrettelægges fremover må hænge sammen med organiseringen af adoptionsformidlingen og samarbejdet med afgiverlandene. Men der kan næppe herske tvivl om, at et skærpet tilsyn er nødvendigt både hvad angår selve adoptionsformidlingen og retssikkerheden i adoptionsprocessen.

Korea Klubben mener, at der bør ske en stramning af tilsynet med de adoptionsformidlende organisationer og samarbejdspartner i afgiverlandene. Ideelt set vil det kræve en kontinuerlig tilstedeværelse i de pågældende lande for at kunne foretage et effektivt tilsyn. Hvis det samtidig kunne foregå i samarbejde med afgiverlandenes myndigheder ville det være at foretrække.

Under alle omstændigheder har Danmark en forpligtelse til ikke blot at overlade tilsynet til afgiverlandene. Som modtagerland har vi også et ansvar for at sikre, at alle parter gør sit ypperste for at sikre, at en adoption sker til barnets bedste på et fagligt og etisk forsvarligt grundlag.